

EUROBAROMETER 71

JAVNO MNIJENJE U EUROPSKOJ UNIJI

PROLJEĆE 2009.

NACIONALNI IZVJEŠTAJ

HRVATSKA

Ovo je istraživanje zatražila i uskladila Opća uprava za komunikacije.

Ovaj je izvještaj proizveden za Delegaciju Europske komisije u Hrvatskoj.

Ovaj spis ne predstavlja gledište Europske Komisije.

Tumačenja i mišljenja koja sadrži isključivo su autorova.

Uvod

Istraživanje javnoga mnijenja Standard Eurobarometra provodi se dva puta godišnje. Ovo, 71. po redu (EB 70), provodilo se od 12. lipnja do 8. srpnja 2009. u svih 27 država članica Europske unije, u dvjema zemljama kandidaticama koje pregovaraju o članstvu – Hrvatskoj i Turskoj - zatim u Bivšoj Jugoslavenskoj Republici Makedoniji, koja ima kandidatski položaj, ali joj nadnevak za početak pregovora još nije određen, te među pripadnicima turske ciparske zajednice. EB 71 je deseto istraživanje Standard Eurobarometra koje je obuhvatilo Hrvatsku, a odgovore je na terenu od 15. do 30. lipnja prikupljala agencija Puls.

Tijekom devet mjeseci između posljednjih dvaju istraživanja Standard Eurobarometra Češka je od Francuske preuzela predsjedanje Europskom unijom. Slovenija je nastavila blokirati hrvatske pristupne pregovore, pa nije otvoreno ni zatvoreno niti jedno pregovaračko poglavlje. Do završetka ovoga istraživanja blokirano je bilo sa strane Slovenije otvaranje devet, a zatvaranje četiriju poglavlja. Česi su tijekom svojega predsjedanja sazvali dvije Međuvladine pristupne konferencije, no, obje su, na zahtjev Slovenije, otkazali. Za otvaranje pregovora o poglavlju Tržišno natjecanje čekala se suglasnost Europske komisije na program privatizacije hrvatskih brodogradilišta, dok je poglavlje Pravosuđe i temeljne prava, za koje je Europska komisija utvrdila da je hrvatska strana ispunila postavljena mjerila, čekalo potvrdu Vijeća EU na punu suradnju hrvatske vlade s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju u Den Haagu. Tako su pregovori i dalje bili otvoreni u 22 a zatvoreni u sedam poglavlja.

Unutarnjopolitičko polje između posljednjih dvaju Eurobarometrovih istraživanja obilježili su mjesni i područni izbori, te gospodarska kriza. Iako je Hrvatska, zahvaljujući politici Hrvatske narodne banke, uspješno izbjegla prelijevanje novčarske krize iz SAD-a i iz Europske unije, kriza stvarnoga gospodarstva ju je već u prvome tromjesečju 2009., kako zbog smanjenih narudžba za hrvatskim proizvodima iz inozemstva tako i zbog smanjene domaće potrošnje, snažno pogodila. Hrvatska vlada se, zbog izbora, dugo opirala priznati težinu krize, a do završetka ovoga istraživanja javnosti još nije bilo poznato kolika je praznina, zbog smanjenih

poreznih prihoda a tek simbolično smanjene javne potrošnje, nastala u državnoj blagajni.

Naručitelj istraživanja Standard Eurobarometra je Opća uprava za komunikacije Europske komisije, a proveo ga je konzorcij TNS Opinion & Social, koji čine Taylor Nelson Sofres i EOS Gallup Europe. Za Hrvatsku je podatke obradio i izvještaj napisao dopisnik *Većernjega lista* iz Bruxellesa Stojan de Prato.

Glavne teme ovoga istraživanja su:

1. **Klima mišljenja:** a) Zadovoljstvo životom; b) Procjena stanja; c) Kratkoročna očekivanja; d) Dva najvažnija pitanja s kojima se suočuje; e) Povjerenje u ustanove; f) Stanje kućanstva; g) Kretanja
2. **Stavovi o Europskoj uniji:** a) Doživljaj EU; b) Članstvo u EU; c) Sadržaji Unije d) Budućnost europske integracije e) Razina odlučivanja f) Učinkovitost EU
3. **Globalizacija:** a) Prilika ili prijetnja; b) Globalizacija i EU c) Globalizacija i kriza
4. **Vrijednosti:** a) Gospodarske vrijednosti; b) Društvene vrijednosti; c) Prioriteti; d) Ljudska prava; e) Identitet
5. **Europska unija u 2030.:** a) Očekivanja; b) Želje; c) Predviđanja
6. **Društvo:** a) Useljavanje; b) Društvena skrb; c) Mirovine; d) Zapošljavanje
7. **Profili:** a) Političko opredjeljenje; c) Posjedovanje dobara

Dok je zadovoljstvo životom u EU preokrenulo prethodni negativan trend, pa je poraslo za postotni bod u odnosu na lanjsku jesen, na 77 posto, u Hrvatskoj se ponovno ubrzao njegov pad, pa je sada zadovoljnih pet bodova manje (63%). U odnosu na lanjsko proljeće u EU je sada bod, a u Hrvatskoj čak 14 bodova manje ispitanika koji su zadovoljni svojim životom. Čak 14 postotna negativna razlika u zadovoljstvu životom Hrvata, u odnosu na zadovoljstvo Europljana - dok je lanjskoga proljeća razlika iznosila smo tri posto - ukazuje kako na niži životni standard, tako i na nesiguran pogled Hrvata u kriznu budućnost. Naime, dok su u EU tijekom provedbe ovoga istraživanja proturecesijske mjere već ishodile prvim "zelenim izdancima", u Hrvatskoj, koju je novčarska kriza zaobišla ali ju je ošinula repom, krizom stvarnoga gospodarstva, vlada još nije bila počela provoditi nikakav proturecesijski program. Uz to, izgledi za članstvo u EU su, zbog slovenske blokade na čijemu uklanjanju ostale zemlje članice ništa ozbiljno ne čine, sve nejasniji.

Da je stanje europskoga gospodarstva i dalje teško pokazuje i procjena europskih ispitanika: sada ih samo petina smatra da je ono dobro, što je devet postotnih bodova manje nego lanjske jeseni. Dvostruko manje hrvatskih ispitanika, samo desetina, bod manje nego lanjske jeseni, ocjenjuje dobrim stanje hrvatskoga gospodarstva.

Za deset se bodova, na 23 posto, smanjio i postotak europskih ispitanika koji stanje europskoga gospodarstva ocjenjuju dobrim. U Hrvatskoj je takvih pet bodova manje nego lanjske jeseni, ali četiri posto više nego u EU (27%).

Zanimljivo je da se u Hrvatskoj u međuvremenu nije promijenio postotak onih koji stanje svojega osobnoga posla ocjenjuju dobrim (43%), te ih je i dalje malo više od onih koji ga ocjenjuju lošim (42%), što ukazuje da se kriza još nije bila odrazila na osobni standard. Dapače, postotak je više nego lanjske jeseni onih koji novčarsko stanje svojega domaćinstva ocjenjuju dobrim (49%), a postotak manje onih koji ga ocjenjuju lošim (također 49%). I u EU je za bod porastao postotak onih koji novčarsko stanje svojega domaćinstva ocjenjuju dobrim (na 65%), a za bod se smanjio onih koji ga ocjenjuju lošim (na 33%). Zadovoljstvo je u EU znatno izraženije nego u Hrvatskoj i kada je riječ o stanju osobnoga posla, iako se tamo zadovoljstvo u međuvremenu za četiri boda smanjilo, na 52 posto, a nezadovoljstvo je ostalo jednako (42%) kao lanjske jeseni.

Pregled kratkoročnih očekivanja pokazuje da sve veća iznadpolovična većina ispitanika i u EU i u Hrvatskoj u idućih 12 mjeseci ne očekuju promjene u svome životu općenito, u gospodarskome stanju vlastita domaćinstva ni u stanju osobne zaposlenosti, iako u EU optimizam malo raste, a u Hrvatskoj opada. Kada je, međutim, riječ o istovremenim očekivanjima za gospodarsko stanje i stanje zaposlenosti u zemlji, u Hrvatskoj su pesimisti u iznadpolovičnoj većini, zamjetno većoj nego u EU.

I za europske i za hrvatske ispitanika dva su najvažnija pitanja s kojima se suočuje njihova zemlja nezaposlenost i gospodarsko stanje. U Hrvatskoj nezaposlenost sada zabrinjava 19 a u EU čak 23 postotna boda više ispitanika nego lanjske jeseni - 52 odnosno 49 posto. Gospodarsko stanje zabrinjava sada 14 bodova više Hrvata, a pet bodova više Europljana - 49 odnosno 42 posto.

Nepovjerenje u domaće ustanove, ionako nisko, od lanjske je jeseni dodatno poraslo - u vladu za devet bodova (84%), u Sabor za pet (81%), koliko i u političke stranke (91%), a u pravosuđe za dva boda (76%) . U EU nepovjerenje u domaće ustanove

također raste, ali je, iako veliko, ipak znatno manje nego u Hrvatskoj. Tamo vladi ne vjeruje 65, domaćemu parlamentu 61, a političkim strankama 76 posto ispitanika. Onih u EU koji domaćemu pravosuđu vjeruju ipak je bod više (48%) od onih koji mu ne vjeruju.

Europskoj uniji sada ne vjeruje 62 posto Hrvata, četiri boda manje nego lanjske jeseni, a vjeruje joj bod manje, 31 posto, dok među europskim ispitanicima povjerenje u EU stagnira na 47, a nepovjerenje na 41 posto. Naraslo je u Hrvatskoj i nepovjerenje u središnje europske ustanove: Europskome parlamentu ne vjeruje sada 46 posto ispitanika, četiri boda više nego lanjske jeseni, Europskoj komisiji 47 posto ili pet bodova više, a Europskoj središnjoj banci 44 posto ili četiri boda više. U EU se povjerenje u središnje europske ustanove također smanjilo, ali su oni koji im vjeruju i dalje u relativnoj većini.

Hrvata koji misle da se stvari u zemlji kreću loše sada je čak 77 posto, 14 postotnih bodova više nego lanjske jeseni, dok u EU o stanju u svojoj zemlji tako misli polovica ispitanika, bod više nego lanjske jeseni. Loše kretanje stvari u EU primjećuje sada 48 posto Hrvata, osam bodova više. U EU je onih koji ta kretanja smatraju lošima 35 posto, bod više, a dobrima 34 posto, bod manje nego lanjske jeseni.

Za relativnu većinu Hrvata (40%) EU i dalje ima neutralan lik, ali za četiri boda manje nego lanjske jeseni. Za bod je porastao postotak onih kojima je lik EU negativan (30%), a za čak četiri boda onih koji na EU gledaju pozitivno, ali takvih je samo 28 posto. U EU su u jednakoj relativnoj većini kao lanjske jeseni oni za koje je lik EU pozitivan (45%), dok se za bod smanjio postotak onih za koje je lik EU negativan (16%).

Članstvo svoje zemlje u Europskoj uniji dobrim smatra samo 24 posto Hrvata, bod više nego lanjske jeseni a šest bodova manje nego lanjskoga proljeća, te postojanih 53 posto Europljana. Hrvata koji misle da je članstvo u EU loše za Hrvatsku sada je 39 posto, također bod više nego lanjske jeseni a čak 14 bodova više nego lanjskoga proljeća, Neutralna je prema EU trećina Hrvata..

Dobrobit od članstva u EU za svoju zemlju sada očekuje 37 posto Hrvata, četiri boda više nego lanjske jeseni ali sedam bodova manje nego lanjskoga proljeća, te postojanih 56 posto Europljana. Dobrobit ne očekuje 54 posto Hrvata, bod manje nego lanjske jeseni ali 12 bodova više nego lanjskoga proljeća.

Za Europsku monetarnu uniju, odnosno za zajedničku valutu euro, nešto je više Hrvata (63%) nego Europljana (61%). No, dok je u EU broj zagovornika postojan, u Hrvatskoj se od lanjske jeseni smanjio za dva postotna boda. "Europi više brzina" protivi se veća relativna većina Hrvata (48%) nego Europljana (42%).

Dok je potpora nastavku proširenja EU u Hrvatskoj od lanjske jeseni narasla za bod, na 60 posto, u EU se jednako toliko smanjila, na samo 43 posto, a protivnici daljnjega širenja prešli su u većinu (46%). Za nastavak proširenja zalažu se većinski sve nove članice, a od starih samo Švedska, Španjolska, Portugal i Irska.

Za Hrvate, tri su ključna pitanja nastavka europske integracije solidarnost sa siromašnijim područjima, unutarnje tržište i gospodarska pitanja, a za građane EU to su gospodarska pitanja, društvena i zdravstvena pitanja, te pitanja vezana uz useljavanje.

I hrvatski i europski ispitanici u velikoj se većini zalažu za jačanje zajedničkoga odlučivanja u svim pitanjima, s time da su Hrvati tu ipak malo oprezniji od Europljana. U većini manjoj od polovične Hrvati su samo za odlučivanje o upravljanju glavnim zdravstvenim teškoćama.

U ocjenama učinkovitosti EU Hrvati i Europljani ne razlikuju se mnogo i one su mahom polovične.

Da globalizacija predstavlja priliku za gospodarski rast smatra iznadpolovična većina i europskih i hrvatskih ispitanika. I jedni i drugi drže da globalizacija istovremeno povećava društvenu nejednakost. Velika većina i Hrvata i Europljana zalaže se za zajedničko «svjetsko upravljanje» globalizacijom. Da EU omogućuje svojim građanima veću dobrobit od pozitivnih učinaka globalizacije smatra rastuća većina i Europljana i Hrvata. Dok europski ispitanici smatraju da protiv posljedica novčarske i gospodarske krize najučinkovitije može djelovati EU, pa skupina G20, hrvatski na prvo mjesto, dvostruko učestalije nego građani EU, stavljaju domaću vladu, a na drugo Međunarodni monetarni fond.

Hrvati su, naoko, zamjetno liberalniji od prosječnih Europljana: dok u EU nešto više od tri petine ispitanika smatra da se država previše miješa u njihove živote, te da je slobodno tržišno natjecanje najbolje jamstvo za gospodarski napredak, u Hrvatskoj je onih koji tako misle oko tri četvrtine. No, i Hrvati i Europljani u približno su jednakoj većini skloni odmicanju od materijalizma, te stavljanju većega naglaska na tehnološki razvoj.

Društvena jednakost i solidarnost i za Europljane i za Hrvate na prvome je mjestu među pitanjima koje bi društvo trebalo naglasiti u suočavanju s glavnim globalnim izazovima.

Samo je četiri posto i Hrvata i Europljana zadovoljno sadašnjim stanjem društva u kojemu žive. Ipak, evolutivnim – a ne brzim i korijenitim - društvenim promjenama, sklona je iznadpolovična većina i Hrvata i Europljana,

I hrvatskim i europskim ispitanicima na prvome je mjestu pri odabiru posla sigurnost radnoga mjesta. Hrvatima je na drugome mjestu dobra plaća, ali dvostruko manje važna od sigurnosti zaposlenja. Niti desetina hrvatskih ispitanika ne polaže pozornost na zanimljivost posla, dok je europskima ona jednako važna koliko i dobra plaća.

Demokratske vrijednosti najvažnije su počelo europskoga identiteta i za Hrvate i za Europljane. Samo dva posto Hrvata a pet posto Europljana smatra da europski identitet ne postoji.

Dok se u EU 74 posto ispitanika smatra barem donekle Europljanima, u Hrvatskoj je takvih samo 48 posto. Uopće se Europljanima ne smatra osam posto europskih, a čak 23 posto hrvatskih ispitanika. Istovremeno se čak 70 posto hrvatskih ispitanika smatra barem donekle kozmopolitima, što govori da relativno mali postotak Hrvata koji se izjašnjavaju Europljanima nije posljedica provincijalizma, nego oblik prosvjeda zbog duljine pristupnoga postupka i slovenske blokade.

U Hrvata je jak osjećaj područne pripadnosti (82%) izraženiji nego u Europljana (68%).

Reprezentativan uzorak građana starijih od 15 godina, kojih je na ukupnome prostoru na kojemu se istraživanje provodilo u to vrijeme bilo ukupno 453.722.173, a u Hrvatskoj 3.734.300, obuhvatio je ukupno 30.343 ispitanika – 26.830 stanovnika 27 država EU, 1.000 Hrvata, 1005 Turaka, 1.008 stanovnika Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije i 500 pripadnika turske ciparske zajednice. Sa sudionicima istraživanja ispitivači su razgovarali izravno u njihovim domovima.

Svi su rezultati ispitivanja procjene čija pouzdanost varira ovisno o veličini uzorka.

Tako je na uzorku od 1.000 ispitanika (koliko ih je bilo u Hrvatskoj) pri rezultatu od 10 ili 90 posto moguće odstupanje 1,9 indeksnih bodova, pri 20 ili 80 posto 2,5 bodova, pri 30 ili 70 posto 2,7 bodova, pri 40 ili 60 posto 3 boda, a pri 50 posto 3,1 bod. U prethodnim istraživanjima, do EB 67, katkada zbroj podataka nije iznosio 100, nego 99 ili 101. Nije bila riječ o pogrešci, nego o odstupanju nastalome zbog

zaokruživanja, pri kojemu se, na primjer, rezultat od 1 do 1,49 prikazuje kao 1, a od 1,5 do 2 kao 2. Potom je zaokruživanje tako prilagođeno da zbroj uvijek iznosi 100. Različite su metode zaokruživanja usvojene za grafikone i druge nositelje podataka pa se stoga prikazane brojke mogu razlikovati za postotak pri zbrajanju pojedinih polja. Kada se u tekstu rabi izraz Hrvat ili Hrvatica, ne misli se na nacionalnu, nego na građansku pripadnost. Izraz Europljanin odnosi se pak na ispitanika koji je građanin neke od država članica Europske unije.

1. Klima mišljenja

1.1 Zadovoljstvo životom

(U zagradama su postotci iz jesenskoga istraživanja)

	EU	RH
Zadovoljan	77% (76%)	63% (68%)
Nezadovoljan	22% (23%)	30% (32%)
Ne zna	1% (1%)	7% (0%)

U Europskoj uniji preokrenuo se trend smanjenja zadovoljstva životom iz prethodnih dvaju istraživanja, pa je sada postotni bod više zadovoljnih i jednako toliko manje nezadovoljnih nego lanjske jeseni. U Hrvatskoj se zadovoljstvo životom, međutim, sve više smanjuje, pa je zadovoljnih sada čak pet postotnih bodova manje nego lanjske jeseni. No, dva je boda manje i nezadovoljnih, a čak je sedam posto onih koji ne znaju što bi na to pitanje odgovorili. To ukazuje da gospodarsku krizu u vrijeme provedbe ovoga istraživanja mnogi još nisu bili osjetili, ali su se plašili njezina udara.

U EU su najzadovoljniji Danci (98%), a slijede Finci, Luksemburžani, Finci i Švedi (96%). Manje je od polovice ispitanika zadovoljno u Bugarskoj (40%), Grčkoj i Mađarskoj (44%), te Rumunjskoj (47%). Manje je zadovoljnih nego u Hrvatskoj i u

Portugalu (51%), Latviji (54%) i Litvi (57%). Među kandidatskim zemljama, Turci su dva boda manje, a Makedonci četiri boda više zadovoljni nego Hrvati.

U Hrvatskoj su žene sada zadovoljnije nego muškarci (64 : 62%). Dobno, najzadovoljniji su mladi do 24 godine (77%), a zadovoljstvo starenjem opada, pa je najmanje zadovoljnih u skupini od 55 i više godina (56%). Politički, najzadovoljniji su oni u središtu (68%), slijede oni koji naginju ljevici (64%), a najmanje su zadovoljni oni s desna (61%), koji su lanjske jeseni bili najzadovoljniji (73%).

Prema zanimanju, najzadovoljniji su upravitelji (88%) i studenti (82%), pa samozaposleni (69%), bijeli okovratnici (65%), manualni radnici (63%), umirovljenici (56%), domaćice (53%) i nezaposleni (52%); u svim skupinama zadovoljnih je više nego nezadovoljnih. Područno, najviše je zadovoljnih u Istri, Rijeci i Gorskom kotaru (69%), Dalmaciji (67%) i Zagrebu (64%), a manje je zadovoljnih od hrvatskoga prosjeka u Sjevernoj Hrvatskoj (61%), Slavoniji (60%), te u Lici i Banovini (59%).

1.2 Procjena stanja

Kako procjenjujete stanje sljedećih:

(U zagradama su postotci iz jesenskoga istraživanja)

	Dobro		Loše		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Domaćega gospodarstva	20% (29%)	10% (11%)	78% (69%)	88% (87%)	2% (2%)	2% (2%)
Europskoga gospodarstva	23% (33%)	27% (32%)	68% (58%)	65% (58%)	9% (9%)	8% (10%)
Svjetskoga gospodarstva	15% (20%)	21% (22%)	77% (71%)	71% (67%)	8% (9%)	8% (11%)
Vašega osobnoga posla	52% (56%)	43% (43%)	27% (27%)	42% (42%)	21% (17%)	15% (15%)
Novčarstva vašega domaćinstva	65% (64%)	49% (48%)	33% (34%)	49% (50%)	2% (2%)	2% (2%)

Domaće zaposlenosti	13% (28%)	7% (11%)	85% (69%)	92% (87%)	2% (3%)	1% (2%)
Domaćega okoliša	44% (45%)	42% (39%)	52% (51%)	55% (57%)	4% (4%)	3% (4%)

Stanjem domaćega gospodarstva u Hrvatskoj je zadovoljna tek desetina ispitanika, postotni bod manja nego lanjske jeseni; u EU je zadovoljnih prosječno dvostruko više nego u Hrvatskoj, ali čak devet bodova manje nego u prethodnome istraživanju.

Stanjem europskoga gospodarstva Hrvati su nešto zadovoljniji nego Europljani, s time da se zadovoljstvo Hrvata od lanjske jeseni smanjilo za pet, a Europljana za deset bodova.

Zadovoljstvo stanjem osobnoga posla u Hrvata se, međutim, nije promijenilo od lanjske jeseni i više je nego četverostruko veće od zadovoljstva stanjem hrvatskoga gospodarstva. Zadovoljnih je i dalje bod više nego nezadovoljnih. U EU se u međuvremenu zadovoljstvo osobnim poslom smanjilo za pet bodova, ali je i dalje zadovoljnih iznadpolovična većina. Zadovoljstvo domaćem zaposlenošću je, međutim, s obje strane višestruko niže, s time da se u Hrvatskoj od lanjske jeseni smanjilo za četiri, a u EU za čak 15 bodova.

Zadovoljstvo novčarskim stanjem vlastitoga domaćinstva je obostrano još veće od zadovoljstva osobnim poslom: u Hrvatskoj je zadovoljno tek bod ispod polovice ispitanika, koliko je i nezadovoljnih, a u EU bod ispod dvije trećine, dok je trećina nezadovoljna.

Zadovoljstvo stanjem domaćega okoliša u EU se neznatno smanjilo, a u Hrvatskoj je malo poraslo od lanjske jeseni.

1.3 Kratkoročna očekivanja

Kakvi očekujete da će biti idućih 12 mjeseci kada je riječ o...

(U zagradama su postotci iz proljetnoga istraživanja, ako se pitalo)

	Bolji		Lošiji		Jednaki		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Vašem životu općenito	27% (24%)	21% (23%)	14% (27%)	26% (26%)	56% (51%)	52% (48%)	3% (3%)	1% (3%)

Gospodarskome stanju u zemlji	25% (15%)	14% (14%)	34% (51%)	51% (51%)	36% (29%)	33% (31%)	5% (5%)	2% (4%)
Gospodarskome stanju u domaćinstvu	21% (18%)	18% (24%)	18% (27%)	28% (28%)	58% (52%)	52% (46%)	3% (3%)	2% (2%)
Stanju zaposlenosti u zemlji	20% (13%)	14% (16%)	44% (53%)	51% (44%)	32% (29%)	32% (36%)	4% (5%)	3% (4%)
Stanju osobne zaposlenosti	19% (18%)	16% (19%)	10% (12%)	21% (15%)	59% (58%)	53% (52%)	12% (12%)	10% (14%)
Gospodarskome stanju u EU	24% (16%)	20% (17%)	28% (41%)	32% (36%)	38% (31%)	41% (35%)	10% (12%)	7% (12%)
Gospodarskome stanju u svijetu	24% (15%)	21% (16%)	30% (49%)	35% (42%)	36% (25%)	37% (30%)	10% (11%)	7% (12%)

Dok optimizam glede osobnoga života u idućih 12 mjeseci u EU raste, u Hrvatskoj opada. U Hrvatskoj pesimisti prevladavaju nad optimistima, dok je u EU obratno; na obje strane rezignirani su u iznadpolovičnoj većini.

Bolje gospodarsko stanje u zemlji sada očekuje četvrtina europskih ispitanika, 10 bodova više nego lanjske jeseni, te 14 posto hrvatskih, jednako koliko i u prethodnome istraživanju. Pesimista je u EU sada bod više od trećine, što je čak 17 bodova manje nego lanjske jeseni, dok je u Hrvatskoj pesimistično i dalje bod iznad polovice ispitanika. Trećina Hrvata, a tri boda više Europljana, ne očekuje nikakve promjene gospodarskoga stanja u zemlji.

Dok je u EU više onih koji s optimizmom gledaju na razvoj gospodarskoga stanja u zemlji nego u vlastitu domaćinstvu, u Hrvatskoj je obrnuto. No, dok u EU optimizam glede vlastitih gospodarskih izgleda raste, u Hrvatskoj opada, a raste broj rezigniranih, dok se postotak pesimista od lanjske jeseni nije promijenio. I u EU i u Hrvatskoj rezignirani su u iznadpolovičnoj većini.

Poboljšanje stanja zaposlenosti u zemlji očekuje petina Europljana, čak sedam bodova više nego lanjske jeseni, a šest bodova manje Hrvata, dva boda manje nego u prethodnome istraživanju. Postotak pesimista u EU smanjio se istovremeno za devet bodova, na 44 posto, dok je u Hrvatskoj porastao za sedam bodova, pa su pesimisti

prešli u iznadpolovičnu većinu. Dok se u EU postotak pesimista smanjio za tri boda, u Hrvatskoj je jednako toliko porastao.

Za osobnu zaposlenost prosječni Europljanin ima nešto pesimističnija, a Hrvat optimističnija očekivanja nego za stanje u zemlji, no, rezignirani su i u EU i u Hrvatskoj u iznadpolovičnoj većini.

Glede razvoja gospodarskoga stanja u EU i u svijetu, europski ispitanici su malo pesimističniji a hrvatski nešto optimističniji nego glede razvoja gospodarskoga stanja u svojim zemljama.

Muškarci su i dalje malo veći pesimisti od žena glede očekivanoga kratkoročnoga razvoja gospodarskoga stanja u zemlji. Dobno gledano, optimista je najviše među mlađima od 24 godine (27%), gdje je i najmanje pesimista (33%), a to je i jedina skupina u kojoj prevladavaju rezignirani (39%). Najmanje je optimista među starijima od 55 (10%). Pesimista je najviše u skupini od 25 do 39 godina starosti (55%). Prema vrsti zanimanja, pesimista je najviše među samozaposlenima (62%) pa upraviteljima (59%), a najmanje među studentima (30%), među kojima je najviše i optimista (26%) i rezigniranih (42%). Područno, najviše je optimista u Slavoniji (20%), a najmanje u Sjevernoj Hrvatskoj (9%). Pesimista je najviše u Dalmaciji (57%), a najmanje u Slavoniji (40%).

1.4 Dva najvažnija pitanja s kojima se suočuje

(U zagradama su postotci iz jesenskoga istraživanja)

	Vaša zemlja		Vi osobno	
	EU	RH	EU	RH
Zločin	16% (17%)	38% (62%)	8% (8%)	6% (10%)
Gospodarsko stanje	42% (37%)	49% (35%)	26% (23%)	36% (33%)
Rast cijena/inflacija	21% (37%)	27% (33%)	38% (50%)	55% (61%)
Porezi	7% (8%)	3% (2%)	11% (12%)	6% (3%)

Nezaposlenost	49% (26%)	52% (33%)	21% (14%)	24% (19%)
Terorizam	5% (5%)	2% (3%)	2% (2%)	0% (1%)
Obrana / vanjski poslovi	1% (1%)	1% (1%)	1% (1%)	1% (0%)
Stanovanje	5% (8%)	3% (2%)	6% (8%)	10% (10%)
Useljavanje	9% (9%)	1% (0%)	4% (4%)	0% (0%)
Zdravstveni sustav	14% (16%)	7% (5%)	17% (16%)	11% (11%)
Obrazovni sustav	7% (7%)	2% (2%)	9% (9%)	5% (6%)
Mirovine	9% (10%)	9% (15%)	15% (15%)	19% (23%)
Zaštita okoliša	5% (4%)	1% (1%)	5% (5%)	3% (3%)
Energetika	2% (5%)	1% (1%)	3% (9%)	1% (3%)
Ostalo (spontano)	1% (1%)	2% (1%)	7% (2%)	3% (2%)
Ne zna	1% (1%)	0% (1%)	1% (4%)	1% (3%)

Učinak lanjskih mafijaških ubojstava u Hrvatskoj do ovoga je istraživanja izvjetrio, pa se postotak ispitanika koji smatraju da je zločin jedno od dva najvažnija pitanja s kojima se Hrvatska suočuje smanjio za čak 25 bodova, na 38 posto. Time je zločin pao s prvoga na treće mjesto, dok je na prvo mjesto s trećega skočila nezaposlenost (52%), sa čak 19 bodova više zabrinutih Hrvata. Na drugome je mjestu i dalje gospodarsko stanje (49%), ali sada sa 14 bodova više zabrinutih nego lanjske jeseni. U EU je nezaposlenost također skočila s trećega na prvo mjesto (49%), i to za čak 23 boda. Na drugome je mjestu gospodarsko stanje (42%), koje sada zabrinjava pet

bodova više ispitanika nego u prethodnome istraživanju, a na trećemu inflacija (26%, 16 bodova manje).

Osobno, hrvatske ispitanike najviše zabrinjava inflacija (55%, šest bodova manje), a slijede gospodarsko stanje (36%, tri boda više) i nezaposlenost (25%, pet bodova više).

Europljanima je inflacija također najveća briga (38%, 12 bodova manje), a slijede gospodarsko stanje (26%, tri boda više) i nezaposlenost (21%, sedam bodova više).

1.5 Povjerenje u ustanove

1.5.1 Koliko povjerenja imate u svaku od sljedećih ustanova:

(U zagradama su postotci iz proljetnoga istraživanja)

	Naginje vjerovati		Naginje ne vjerovati		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Vladi	32% (34%)	13% (20%)	63% (61%)	84% (75%)	5% (5%)	3% (5%)
Saboru	32% (34%)	16% (19%)	61% (58%)	81% (76%)	7% (8%)	3% (5%)
Domaćem pravosuđu	48% (48%)	20% (20%)	47% (47%)	76% (74%)	5% (5%)	4% (6%)
Političkim strankama	19% (20%)	7% (10%)	76% (75%)	91% (86%)	5% (5%)	2% (4%)
Europskoj uniji	47% (47%)	31% (32%)	41% (41%)	62% (58%)	12% (12%)	7% (10%=)
Europskome parlamentu	48% (51%)	38% (39%)	36% (31%)	46% (41%)	16% (18%)	16% (20%)
Europskoj komisiji	44% (47%)	34% (37%)	34% (30%)	47% (42%)	22% (23%)	19% (21%)
Europskoj središnjoj banci	44% (48%)	37% (39%)	33% (30%)	44% (40%)	23% (22%)	19% (21%)

Ujedinjenim narodima	53% (50%)	43% (38%)	31% (35%)	48% (51%)	16% (15%)	9% (11%)
-----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------

Od lanjske je jeseni u Hrvatskoj opalo povjerenje u zamalo sve ustanove, domaće i europske. Najviše se, za sedam postotnih bodova, smanjilo povjerenje u vladu, na samo 13 posto, a još je manje hrvatskih ispitanika, sedam posto i tri boda manje nego u prethodnome istraživanju, koji imaju povjerenje u političke stranke. Za toliko se bodova, na 16 posto, smanjio i broj Hrvata koji vjeruju Saboru. U EU se povjerenje u domaće ustanove također smanjilo, ali vjeruje im prosječno dvostruko do trostruko više građana nego u Hrvatskoj. Na obje strane povjerenje u domaće pravosuđe stagnira, no, u Hrvatskoj mu vjeruje tek petina, a ne vjeruje više od tri četvrtine ispitanika, dok je u EU podjednako onih koji mu vjeruju (48%) i ne vjeruju (47%). Usprkos slovenskoj blokadi hrvatskih pristupnih pregovora, povjerenje u EU smanjilo se neznatno, tek za bod, na 31 posto, ali je za četiri boda, na 62 posto, poraslo nepovjerenje, pa je danas ravno dvostruko više Hrvata koji ne vjeruju EU od onih koji joj vjeruju. U europskih ispitanika u međuvremenu i povjerenje (47%) i nepovjerenje (41%) u EU stagniraju.

Od europskih ustanova najveće je povjerenje u Europski parlament, kako u Hrvata - 36 posto, bod manje nego lanjske jeseni. tako i u Europljana - 48 posto, tri boda manje. Za dva se boda u Hrvata smanjilo povjerenje u Europsku središnju banku (37%), dok se u Europljana ono smanjilo za četiri boda (44%). Tri boda manje Hrvata sada vjeruju Europskoj komisiji (34%), a za jednak se broj bodova smanjilo i povjerenje Europljana (44%). Nepovjerenje u Europski parlament u Hrvata je, međutim, istovremeno poraslo za čak pet bodova, na 46 posto, koliko i u Europsku komisiju (47%), a u Europsku središnju banku za četiri boda (44%).

U UN povjerenje, u međuvremenu, obostrano raste - za tri boda u EU (53%), a za pet bodova u Hrvatskoj (43%). U Hrvatskoj su, međutim, i dalje u većini oni koji u UN nemaju povjerenja (48%).

1.6 Stanje kućanstva

1.6.1. Koja od sljedećih tvrdnja najbolje opisuje stanje u vašem kućanstvu?

	EU	RH
Ne možete planirati budućnost, živite od danas do sutra	35%	43%
Znate što ćete raditi u sljedećih šest mjeseci	29%	29%
Znate kakvo će biti stanje vašega kućanstva u idućih godinu-dvije	31%	20%
Nešto drugo	1%	2%
Ne zna	4%	6%

Kratkoročno, najmanje pola godine, stanje svojega kućanstva usudi se procijeniti 49 posto Hrvata, dok ih 43 posto živi od danas do sutra. Istovremeno se u EU kratkoročno predviđati usudi 60 posto ispitanika, dok od danas do sutra živi 35 posto Europljana.

1.6.2 Imate li teškoća s plaćanjem svojih računa na kraju mjeseca?

	EU 27	RH
Većinom imam	11%	14%
Povremeno imam	29%	40%
Nemam gotovo nikada	57%	45%
Odbija odgovoriti (spontano)	3%	1%

Prosječni Hrvat ima zamjetno više teškoća s plaćanjem svojih svakomjesečnih računa nego prosječni Europljanin.

1.7 Kretanja

1.7.1 Smatrate li da u vašoj zemlji, odnosno u EU, stvari trenutačno općenito idu dobro ili loše?

(U zagradama su postotci iz jesnskoga istraživanja)

	Dobro		Loše		Ni dobro ni loše		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH	EU	RH
U zemlji	27% (28%)	10% (15%)	50% (49%)	77% (63%)	18% (19%)	11% (19%)	5% (4%)	2% (3%)
U Europskoj uniji	34% (35%)	25% (25%)	35% (34%)	48% (40%)	20% (19%)	21% (27%)	11% (12%)	6% (8%)

I u EU (50%) i u Hrvatskoj (77%) prevladavaju i sve je više onih koji misle da stvari u njihovim zemljama idu loše, a negativan je trend u Hrvatskoj i dalje znatno izraženiji od europskoga prosjeka. Dok je u EU postotak takvih od lanjske jeseni narastao za bod, u Hrvatskoj se povećao za čak 14 bodova. Postotak hrvatskih ispitanika koji misle da stvari u zemlji idu dobro u proteklih se pola godine smanjio za trećinu, s 15 na samo 10 posto, dok se u EU smanjio za boda, na 27 posto.

O kretanjima u EU i Hrvati i Europljani misle bolje nego o kretanjima u vlastitim zemljama. Postotak Hrvata koji misle da stvari u EU idu loše porastao je za osam bodova, na 48 posto, a onih koji misle da idu dobro zadržao se na 25 posto. O kretanjima u EU loše mislećih europskih ispitanika sada je bod više, 35 posto, a dobro mislećih bod manje.

2. Stavovi o Europskoj uniji

2.1 Doživljaj EU

2.1.1 Ima li EU za vas općenito pozitivan, negativan ili neutralan lik?

(U zagradama su postotci iz jesenskoga istraživanja)

	EU	HR
Pozitivan	45% (45%)	28% (24%)
Negativan	16% (17%)	30% (29%)
Neutralan	36% (36%)	40% (44%)
Ne zna	3% (2%)	2% (2%)

U Hrvatskoj je postotak ispitanika koji pozitivno gledaju na EU od lanjske jeseni narastao za četiri boda, na 28 posto, nakon što je u prethodnih pola godine bio pao za osam bodova. Postotak ispitanika koji na EU gledaju negativno nastavio je, međutim, rasti pa ih je sada bod više nego jesenas, a četiri boda više nego lanjskoga proljeća. I dalje su u znatnoj većini Hrvati za koje je lik EU neutralan; sada ih je četiri boda manje nego jesenas, a jednako koliko lanjskoga proljeća.

Samo je u Ujedinjenome Kraljevstvu (22%) i u Litvi (24%) manji postotak nego u Hrvatskoj onih za koje EU ima pozitivan lik. Ujedinjeno Kraljevstvo je istovremeno jedina zemlja članica u kojoj veći postotak ispitanika nego u Hrvatskoj gleda na EU negativno (33%). Među europskim ispitanicima u znatnoj su većini (45%), jednako kao jesenas a tri boda manjoj nego lanjskoga proljeća, oni za koje EU ima pozitivan lik. Za bod je manje nego jesenas onih koji EU vide negativno (16%), dok stagnira postotak europskih ispitanika za koje je lik EU neutralan (36%).

U Hrvatskoj pozitivan lik EU prevladava nad negativnime samo među mladima od 24 godine (30 : 26%), dok je već u sljedećoj dobnoj skupini, od 25 do 39 godina starosti, najviše negativno (33%), a najmanje pozitivno mislećih (24%).

Prema zanimanjima, pozitivan lik nad negativnim prevladava u upravitelja (43 : 26%), studenata (34% : 16%) i domaćica (34% : 30%).

Prema političkoj podjeli, u svim je skupinama najviše onih za koje je lik EU neutralan. Pozitivan lik EU nad negativnim prevladava na ljevici (34 : 29%) i u središtu (28 : 25%), dok je na desnici pozitivan lik EU u manjini (28 : 33%).

Prema područnoj podjeli, neutralan lik EU također prevladava posvuda. Onih koji na EU gledaju pozitivno najviše je u Istri, Rijeci i Gorskom kotaru (35 : 24%), te u Lici i Banovini (31 : 21%), dok u svim ostalim dijelovima Hrvatske negativan lik EU prevladava nad pozitivnima. Onih koji EU vide pozitivno najmanje je u Zagrebu i u Slavoniji (23%), a negativno gledajućih najviše u Sjevernoj Hrvatskoj (36%). U Zagrebu je i najviše onih za koje je lik EU neutralan (45%).

2.1.2 Slažete li se sa sljedećim tvrdnjama?

(U zagradama su postotci iz jesenskoga istraživanja)

	Slaže se		Ne slaže se		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Moj glas se računa u EU	38% (30%)	30% (32%)	53% (61%)	61% (58%)	9% (9%)	9% (10%)
Moj glas se računa u mojoj zemlji	51% (46%)	68% (63%)	43% (48%)	29% (32%)	6% (6%)	3% (5%)
Glas moje zemlje računa se u EU	61% (60%)	33% (36%)	30% (31%)	57% (54%)	9% (9%)	10% (10%)
Razumijem kako EU djeluje	44% (41%)	51% (46%)	48% (51%)	41% (43%)	8% (8%)	8% (11%)

Dok u Europljana uvjerenje u snagu njihova glasa u Europskoj uniji znatno raste, s 30 posto lanjske jeseni na sadašnjih 38 posto - iako ih iznadpolovična većina i dalje u nju nije uvjeren - u Hrvatskoj je ono istovremeno opalo s 32 na 30 posto. Na obje je strane u porastu uvjerenje građana u snagu njihova glasa u vlastitoj zemlji, a u Hrvatskoj (68%) ono je znatno veće nego u EU (51%).

U EU uvjerenje u snagu glasa vlastite zemlje u EU blago raste (61%), a u Hrvatskoj opada (33%). To što je u EU zamalo dvostruko više onih koji smatraju da se na glas

njihove zemlje u EU računa lako je objasniti pukom činjenicom punopravnoga članstva.

Zanimljivo je da i dalje znatno više hrvatskih nego europskih ispitanika vjeruje da razumije kako EU djeluje. U Hrvatskoj je takvih sada iznadpolovična većina (51%), dok u EU oni koji ne znaju kako EU djeluje (48%) i dalje pretežu nad onima koji misle da to znaju (44%).

2.1.3 Što EU znači vama osobno (može više odgovora)?

(U zagradama su postotci iz proljetnoga istraživanja)

	EU	RH
Mir	25% (27%)	17% (17%)
Gospodarski boljitak	16% (17%)	24% (20%)
Demokraciju	22% (21%)	17% (17%)
Društvenu zaštitu	10% (9%)	12% (10%)
Slobodu putovanja, studiranja i rada bilo gdje u EU-u	42% (44%)	33% (34%)
Kulturnu raznolikost	19% (20%)	11% (12%)
Snažniji glas u svijetu	23% (23%)	14% (11%)
Euro	33% (34%)	23% (20%)
Nezaposlenost	13% (11%)	11% (10%)
Birokraciju	19% (17%)	10% (10%)
Rasipanje novca	20%	14%

	(19%)	(13%)
Gubitak kulturnog identiteta	10% (11%)	23% (24%)
Više zločina	11% (14%)	16% (20%)
Nedostatan nadzor vanjskih granica	12% (16%)	9% (9%)
Drugo (spontano)	1% (1%)	1% (1%)
Ne zna	4% (4%)	4% (4%)

I za građane EU i za Hrvate EU ponajprije znači slobodu putovanja, studiranja i rada u bilo kojoj zemlji članici. Na drugome je mjestu za Hrvate gospodarski boljitak, dok treće dijele zajednička valuta euro i bojazan od gubitka kulturnoga identiteta. Za građane EU euro je na drugome, a mir na trećemu mjestu. Gubitka kulturnoga identiteta plaši se samo desetina europskih ispitanika, dok ih zamalo dvostruko više ističe da EU za njih predstavlja kulturnu raznolikost.

2.2 Članstvo u EU

2.2.1 Je li članstvo vaše zemlje u EU dobro ili loše?

(U zagradama su postotci iz jesenskoga istraživanja)

	EU	RH
Dobro	53% (53%)	24% (23%)
Loše	15% (15%)	39% (38%)
Ni dobro ni loše	28% (27%)	33% (35%)
Ne zna	4% (5%)	4% (6%)

Postojana iznadpolovična većina europskih ispitanika (53%) smatra da je članstvo njihove zemlje u EU dobro, dok je u Hrvatskoj broj tako mislećih od lanjske jeseni narastao za postotni bod , ali ih je još manje od četvrtine (24%). Loše o članstvo svoje zemlje u EU misli, također postojanih, 15 posto Europljana, dok je broj hrvatskih ispitanika koji misle da bi članstvo Hrvatske u EU bilo loše narastao za bod, na 39 posto. Broj lanjskoga proljeća prevladavajućih neutralnih u Hrvatskoj se nastavlja smanjivati, pa je od lanjskojesenskoga istraživanja pao za dva boda, na trećinu, dok je u EU porastao za bod, na 28%.

Među Hrvatima zamjetno je više onih koji smatraju da bi članstvo Hrvatske bilo i dobro (26%) i loše (45%) nego među Hrvaticama (21 : 37%). Dok je među Hrvatima po tome pitanju neutralno 30, među Hrvaticama je takvih 36 posto.

Među dobnim skupinama neutralni prevladavaju samo u mlađih od 24 godine, gdje ih je 36 posto, uz 28 posto dobro i 34 posto loše mislećih o članstvu Hrvatske u EU.

Najmanje je onih koji o tome misle pozitivno (21%), a najviše negativno (42%) u skupini od 40 do 54 godine starosti.

Prema zanimanjima, pozitivno mislećih je najviše među upraviteljima (32%), među kojima je jednako toliko negativno mislećih, a prevladavaju neutralni (34%).

Neutralni prevladavaju još samo među studentima (41%), jedinoj skupini u kojoj je više pozitivno (30%) nego negativno mislećih (26%). Najlošije misle o članstvu Hrvatske u EU manualni radnici (44%), među kojima je, kao i među domaćicama, samo 19 posto onih koji o članstvu misle pozitivno.

Područno je pesimista najviše u Sjevernoj Hrvatskoj (43%), a slijede Istra, Rijeka i Gorski Kotar (41%), Dalmacija i Zagreb (39%), te Slavonija (37%); najmanje ih je u Lici i Banovini (30%). Neutralni prevladavaju nad pesimistima u Slavoniji (41%) te u Lici i Banovini (39%), a u Zagrebu ih je jednako koliko i pesimista.

2.2.2 Smatrate li da (će) vaša zemlja od članstva u EU ima (imati) dobrobit?

(U zagradama su postotci iz proljetnoga istraživanja)

	EU	RH
Da	56% (56%)	37% (33%)
Ne	31%	54%

	(31%)	(55%)
Ne zna	13%	9%
	(13%)	(12%)

Dobrobit za svoju zemlju od članstva u EU osjeća 56 a ne osjeća 31 posto europskih ispitanika i oba su postotka postojana. U Hrvatskoj je broj ispitanika koji očekuju dobrobit od članstva od lanjske jeseni porastao za četiri postotna boda, na 37 posto, ali ih je još sedam bodova manje nego lanjskoga proljeća. Broj Hrvata koji ne očekuju dobrobit od članstva smanjio se od lanjske jeseni za bod, na 54 posto, ali ih je još 12 bodova više nego lanjskoga proljeća.

Među Hrvatima pesimista je jednako koliko i među Hrvaticama (54%), no, optimista je više među muškim (41%) nego ženskim (37%) ispitanicima.

Prema dobnim skupinama, optimista je više nego pesimista samo među mlađima od 24 godine (48 : 45%), dok je najmanje optimista (33%), a najviše pesimista (60%) u skupini od 40 do 54 godine starosti.

Prema zanimanjima, optimista je više jedino među studentima (54 : 37%). Među upraviteljima je odnos 46 : 48 posto, a najveći su pesimisti nezaposleni (62%).

Iznapolovično pesimistični su i manualni radnici (61%) među kojima je i najmanje optimista (30%), bijeli okovratnici i domaćice (54%), umirovljenici (53%) te samozaposleni (51%).

Pesimisti prevladavaju u svih hrvatskim područjima. Najviše ih je u Sjevernoj Hrvatskoj (62%) i Slavoniji (61%), a slijede Zagreb (51%), pa Lika i Banovina, Istra, Rijeka i Gorski Kotar, te Dalmacija (49%). Optimista je najviše u Istri, Rijeci i Gorskom Kotaru (41%) i Dalmaciji (40%), a slijede Zagreb (38%), Sjeverna Hrvatska (36%), Lika i Banovina (35%), te posljednja Slavonija (32%).

2.3 Sadržaji Unije

Jeste li za Europsku uniju sa sljedećim sadržajima:

(U zagradama su postotci iz istraživanja lanjskoga proljeća)

	Za		protiv		ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Europska	61%	63%	33%	29%	6%	8%

monetarna unija s jedinственom valutom – eurom	(61%)	(65%)	(32%)	(23%)	(7%)	(12%)
Nastavak širenja na druge zemlje	43% (44%)	60% (59%)	46% (43%)	29% (23%)	11% (13%)	11% (18%)
Različite brzine izgradnje EU-a u pojediniм skupinama zemalja	39% (39%)	38% (39%)	42% (42%)	48% (43%)	19% (19%)	14% (18%)

Europska monetarna unija sa zajedničkom valutom eurom uživa čak nešto veću potporu u Hrvatskoj (63%) nego u EU (61%), iako se ta potpora u Hrvatskoj od lanjske jeseni smanjila za dva postotna boda; u EU je u međuvremenu ostala postojana.

I Hrvati i Europljani protive se "Europi više brzina", s time da je to protivljenje u Hrvatskoj od lanjske jeseni narslo za pet bodova, na 48%, a u EU je ostalo postojano, na 42%. Zagovornika višebrzinske EU na obje je strane gotovo jednak postotak - u EU postojećih 39, a u Hrvatskoj 38 posto, bod manje nego lanjske jeseni.

I politika proširenja EU uživa većinsku potporu Hrvata (60%), bod veću nego lanjske jeseni, ali je istovremeno broj protivnika daljnje proširenje narastao za šest bodova, na 29 posto. U EU su u međuvremenu protivnici daljnje proširenja prešli u većinu: zagovornika je sada bod manje (43%) nego lanjske jeseni, a protivnika tri boda više (46%). Zagovornici daljnje proširenja u većini su nad protivnicima u svim novim zemljama članicama, a od starih samo u Španjolskoj (56 : 27%), Švedskoj (52 : 41%), Portugalu (51 : 24%) i Irskoj (42 : 40%). Najmanje je zagovornika a najviše protivnika proširenja u Austriji (25 : 67%), Luksemburgu (27 : 67%), Njemačkoj (27 : 66%), Francuskoj (37 : 63%) i Ujedinjenome Kraljevstvu (32 : 56%).

2.4 Na koja se od sljedećih pitanja europska integracija mora naglašeno usredotočiti u nadolazećim godinama kako bi ojačala Europsku uniju u budućnosti (do tri odgovora)?

(U zagradama su postotci iz istraživanja u proljeće 2007.)

	EU	RH
Unutarnje tržište	14% (13%)	31% (27%)
Kulturna politika	3% (5%)	4% (5%)
Europska vanjska politika	10% (11%)	14% (16%)
Europska obrambena politika	7% (7%)	9% (5%)
Pitanja vezana uz useljavanje	24% (25%)	7% (9%)
Europska obrazovna politika	16% (13%)	12% (9%)
Pitanja vezana uz okoliš	20% (21%)	13% (18%)
Energetska pitanja	18% (19%)	18% (19%)
Solidarnost sa siromašnijim područjima	22% (18%)	37% (35%)
Znanstvena istraživanja	11% (10%)	8% (7%)
Društvena i zdravstvena pitanja	26% (26%)	21% (24%)
Borba protiv zločina	22% (23%)	28% (31%)
Borba protiv promjena kime	18%	10%

Gospodarska pitanja	32% (33%)	29% (33%)
Prijevozna i energetska infrastruktura	8% (8%)	5% (2%)
Ništa od toga (spontano)	1% (1%)	1% (0%)
Nešto drugo (spontano)	1% (1%)	0% (0%)
Ne zna	3% (4%)	4% (5%)

Dok su za Hrvate ključna tri pitanja nastavka europske integracije solidarnost sa siromašnijim područjima (37%), unutarne tržište (31%) i gospodarska pitanja (29%), za građane EU su to gospodarska pitanja (32%), društvena i zdravstvena pitanja (26%), te pitanja vezana uz useljavanje (24%).

2.5 Smatrate li da u sljedećim područjima na razini EU treba donositi više, manje ili jednako odluka?

	Više		Manje		Jednako		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Suzbijanje nezaposlenosti	60%	61%	31%	29%	4%	5%	5%	5%
Zaštita društvenih prava	64%	62%	27%	28%	4%	6%	5%	4%
Osiguranje gospodarskoga rasta	70%	60%	22%	30%	3%	5%	5%	5%
Borba protiv organizirana zločina	78%	72%	15%	20%	3%	4%	4%	4%

Borba protiv terorizma	81%	75%	12%	17%	3%	4%	4%	4%
Osiguranje sigurnosti hrane	70%	58%	21%	31%	5%	6%	4%	5%
Zaštita okoliša	77%	57%	16%	31%	3%	7%	4%	5%
Upravljanje glavnim zdravstvenim teškoćama	72%	49%	20%	39%	4%	8%	4%	4%
Ravnopravnost muškaraca i žena	72%	58%	17%	29%	7%	9%	4%	4%
Potpora poljoprivredi	64%	58%	26%	34%	4%	4%	6%	4%
Promicanje demokracije i mira u svijetu	81%	73%	11%	18%	4%	5%	4%	4%
Suradnja u istraživanjima i inovacijama	78%	69%	13%	19%	4%	7%	5%	5%
Osiguranje opskrbe energijom	76%	67%	15%	23%	4%	5%	5%	5%

I hrvatski i europski ispitanici u velikoj se velini zalažu za jačanje zajedničkoga odlučivanja u svim pitanjima, s time da su Hrvati tu ipak malo oprezniji od Europljana. U većini manjoj od polovične Hrvati su samo za odlučivanje o upravljanju glavnim zdravstvenim teškoćama.

2.6 Kako ocjenjujete učinkovitost EU, na ljestvici od 1 (uopće ne zadovoljava) do 10 (vrlo zadovoljava), u sljedećim područjima?

	EU	RH
Suzbijanje nezaposlenosti	3,9	4,0
Zaštita društvenih prava	4,8	4,7
Osiguranje gospodarskoga rasta	4,6	4,6
Borba protiv organizirana zločina	5,0	4,6
Borba protiv terorizma	5,3	4,8
Osiguranje sigurnosti hrane	5,3	4,9
Zaštita okoliša	5,2	5,2
Upravljanje glavnim zdravstvenim teškoćama	5,2	5,0
Ravnopravnost muškaraca i žena	5,5	5,6
Potpora poljoprivredi	4,9	4,9
Promicanje demokracije i mira u svijetu	5,6	5,7
Suradnja u istraživanjima i inovacijama	5,7	5,9
Osiguranje opskrbe energijom	5,4	5,7

Hrvati i Europljani ne razlikuju se mnogo u svojim ocjenama učinkovitosti EU i one su mahom polovične. Suradnju u istraživanjima i inovacijama najbolje su ocijenili i hrvatski (5,9) i europski (5,7) ispitanici. Najlošije su i Hrvati (4,0) i Europljani (3,9) ocijenili djelovanje EU na suzbijanje nezaposlenosti.

3. Globalizacija

3.1 Prilika ili prijetnja

3.1.1 Vrijednosni sudovi o globalizaciji

	Slaže se		Ne slaže se		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Globalizacija predstavlja priliku za gospodarski rast	59%	62%	27%	27%	14%	11%
Globalizacija povećava društvenu nejednakost	62%	70%	23%	19%	15%	11%
Za globalizaciju su nužna zajednička globalna pravila («svjetsko upravljanje»)	73%	70%	14%	15%	13%	15%

Da globalizacija predstavlja priliku za gospodarski rast smatra većina i europskih (59%) i hrvatskih (62%) ispitanika. I Europljani (62%), a još više Hrvati (70%) drže da globalizacija istovremeno povećava društvenu nejednakost. Zbog toga se za zajedničko «svjetsko upravljanje» globalizacijom zalaže velika većina i europskih (73%) i hrvatskih (70%) ispitanika.

3.1.2 Globalizacija i domaće gospodarstvo

	EU	RH
Globalizacija predstavlja dobru priliku za domaće	42% (36%)	37% (32%)

tvrtke zahvaljujući otvaranju tržišta		
Globalizacija predstavlja prijetnju zapošljavanju i tvrtkama u našoj zemlji	42% (42%)	48% (49%)
Ne zna	16% (22%)	15% (19%)

Dok je u EU podjednak broj onih koji globalizaciju vide kao priliku za domaće tvrtke kao i onih koji u njoj vide prijetnju za zapošljavanje u vlastitoj zemlji (42%), u Hrvatskoj je više onih koji u globalizaciji vide prijetnju (48%). Broj Hrvata koji smatraju da je globalizacija prilika (37%) porastao je, međutim, od lanjske jeseni za pet postotnih bodova.

3.2 Globalizacija i EU

3.2.1 Slažete li se s tvrdnjom da Europska unija pomaže zaštititi građane od negativnih učinaka globalizacije?

(U zagradama su postotci iz istraživanja u proljeće 2007.)

	EU	RH
Slaže se	47% (43%)	42% (27%)
Ne slaže se	36% (37%)	42% (52%)
Ne zna	17% (20%)	16% (21%)

Dok je u EU sve više, i u ispodpolovičnoj su većini (47%), oni koji smatraju da EU pomaže zaštititi svoje građane od negativnih učinaka globalizacije, Hrvati su oko toga pitanja podijeljeni (po 42 posto je i pozitivnih i negativnih odgovora). Onih koji na to pitanje odgovaraju pozitivno sada je, međutim, 15 postotnih bodova više nego u proljeće 2007., kada im se to pitanje posljednji put bilo postavilo, dok je onih koji su odgovorili negativno sada 10 bodova manje.

3.2.2 Slažete li se s tvrdnjom da Europska unija omogućuje europskim građanima veću dobrobit od pozitivnih učinaka globalizacije?

(U zagradama su postotci iz istraživanja u proljeće 2007.)

	EU	RH
Slaže se	54% (48%)	48% (41%)
Ne slaže se	30% (31%)	35% (37%)
Ne zna	16% (21%)	17% (22%)

Da EU omogućuje svojim građanima veću dobrobit od pozitivnih učinaka globalizacije smatra rastuća većina i Europljana i Hrvata. U EU tako sada misli 54 posto ispitanika, šest bodova više nego u proljeće 2007., a u Hrvatskoj 48 posto, sedam bodova više. Istovremeno se u EU za bod smanjio broj onih koji ne misle tako (30%), dok ih je u Hrvatskoj sada dva boda manje (37%).

3.3 Globalizacija i kriza

3.3.1 Slažete li se s tvrdnjom da je domaće gospodarsko stanje pod utjecajem stanja globalnoga gospodarstva?

	EU	RH
Slaže se	85%	68%
Ne slaže se	8%	23%
Ne zna	7%	9%

Samo osam posto Europljana i 23 posto Hrvata misle da na gospodarsko stanje u njihovim zemljama ne utječe stanje globalnoga gospodarstva.

3.3.2 Za koga od sljedećih smatrate da može najučinkovitije djelovati protiv posljedica novčarske i gospodarske krize?

	EU	RH
--	-----------	-----------

Domaća vlada	12%	24%
Europska unija	21%	16%
SAD	16%	16%
G20	20%	9%
Međunarodni monetarni fond	14%	19%
Netko drugi (spontano)	1%	1%
Nitko (spontano)	4%	5%
Ne zna	12%	10%

Dok europski ispitanici smatraju da protiv posljedica novčarske i gospodarske krize najučinkovitije može djelovati EU (21%), pa skupina G20 (20%), hrvatski na prvo mjesto, dvostruko učestalije nego građani EU, stavljaju domaću vladu (24%), a na drugo Međunarodni monetarni fond (19%).

4. Vrijednosti

4.1 Gospodarske vrijednosti

4.1.1 Slažete li se sa sljedećim tvrdnjama?

	Slaže se		Ne slaže se		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Država se previše miješa u naše živote	61%	75%	35%	23%	4%	2%
Gospodarski rast mora biti prioritet za našu zemlju čak i ako loše djeluje na okoliš	50%	56%	44%	41%	6%	3%

Zaštita okoliša mora biti prioritet za našu zemlju čak i ako loše djeluje na gospodarski rast	71%	73%	24%	24%	5%	3%
Slobodno tržišno natjecanje najbolje je jamstvo za gospodarski napredak	63%	76%	26%	17%	11%	7%

Hrvati su zamjetno liberalniji od prosječnih Europljana: dok u EU nešto više od tri petine ispitanika smatra da se država previše miješa u njihove živote, te da je slobodno tržišno natjecanje najbolje jamstvo za gospodarski napredak, u Hrvatskoj je onih koji tako misle oko tri četvrtine.

Kada je riječ o ekološkoj osviještenosti, Hrvati su nešto zbunjeniji nego Europljani, no, ni jedni ni drugi nisu na čistu je li im važniji zdrav okoliš ili gospodarski rast.

4.1.2 Kada bi se u bliskoj budućnosti u našem načinu života dogodile sljedeće promjene, biste li ih doživjeli kao nešto dobro ili loše?

	Dobro		Loše		Ni dobro ni loše		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Manji naglasak na novac i na materijalno	58%	60%	14%	18%	24%	17%	6%	5%
Veći naglasak na tehnološki razvoj	68%	73%	9%	12%	18%	12%	5%	3%

I Hrvati i Europljani u približno jednakoj su većini skloni odmicanju od materijalizma, te stavljanju većega naglaska na tehnološki razvoj.

4.2 Društvene vrijednosti

4.1.2 Koje bi dvije od sjedećih stavka naše društvo trebalo naglasiti u suočavanju s glavnim globalnim izazovima?

	EU	RH
Zaštita okoliša	36%	25%
Društvena jednakost i solidarnost	45%	55%
Slobodna trgovina i tržišno gospodarstvo	31%	39%
Kulturna raznolikost i otvorenost prema drugima	14%	12%
Napredak i inovacije	35%	32%
Tradicije	11%	13%
Nešto drugo (spontano)	1%	0%
Ništa (spontano)	1%	0%
Ne zna	5%	4%

Društvena jednakost i solidarnost i za Europljane i za Hrvate na prvome je mjestu među pitanjima koje bi društvo trebalo naglasiti u suočavanju s glavnim globalnim izazovima. To što tu stavku ističe 10 posto više Hrvata (55%) nego prosječnih Europljana (45%) ukazuje da u društvenoj solidarnosti i jednakosti hrvatsko društvo zaostaje za europskime. Na drugo mjesto Hrvati stavljaju slobodnu trgovinu i tržišno gospodarstvo, koje je Europljanima na trećemu mjestu (31%), dok su za Europljane na drugome mjestu napredak i inovacije (35%), koji su, pak, Hrvatima na trećemu mjestu (32%). Na tradicije i Europljani (11%) i Hrvati (13%) približno jednako malo polažu.

4.1.3 Na koji od navedenih načina smatrate da bi bilo najbolje mijenjati naše društvo?

	EU	RH
Važne promjene moraju	62%	53%

se postići malo po malo, iako to dulje traje		
Važne se promjene mogu postići samo brzim djelovanjem, čak i ako to ponekada znači korjenito	28%	37%
Ne trebamo mijenjati naše društvo (spontano)	4%	4%
Na zna	6%	6%

Samo je četiri posto i Hrvata i Europljana zadovoljno sadašnjim stanjem društva u kojemu žive. Evolutivnim društvenim promjenama, bez velikih šokova, sklono je 63% Europljana te zamjetno manja ali ipak još iznadpolovična većina Hrvata (53%). Čak 37 posto Hrvata željelo bi, međutim, brz i korjenit društveni prevrat, dok je Europljana za tako što devet postotaka manje (28%).

4.3 Prioriteti

4.3.1 Koja su vaša dva glavna novčarska prioriteta?

	EU	RH
Plaćanje računa	59%	78%
Štednja za mirovinu	16%	13%
Otplata dugova	22%	30%
Kupnja kuće ili stana	12%	11%
Ostavljanje novca djeci ili unucima	14%	9%
Zaštita obitelji u slučaju moje bolesti ili radne nesposobnosti	28%	24%
Posjedovanje uštedevine za hitne slučajeve	44%	25%

Što bolji život sa sadašnjim prihodima	41%	53%
Pokretanje privatnog posla	4%	7%
Ni jedan (spontano)	1%	1%
Nešto drugo (spontano)	2%	1%
Ne zna	1%	1%

I Europljanima (59%) i Hrvatima (78%) glavni je novčarski prioritet plaćanje računa, no, hrvatskih ispitanika koje to pitanje opterećuje prosječno je 19 posto više nego europskih.

Prosječni Europljanin na drugo mjesto stavlja štednju za hitne slučajeve (44%), što je Hrvatima na četvrtome mjestu (25%), nakon otplate dugova (30%), dok Hrvat s novcem koji mu preostaje nakon plaćanja računa nastoji čim bolje preživjeti (53%). Potonje je Europljanima na trećemu mjestu (41%).

4.3.2 Bez obzira na to tražite li doista posao, što bi od sljedećega bio pritom vaš glavni prioritet?

	EU	RH
Dobra plaća	25%	30%
Sigurnost radnoga mjesta	47%	60%
Zanimljiv posao	25%	9%
Ne zna	3%	1%

I hrvatskim i europskim ispitanicima na prvome je mjestu pri odabiru posla sigurnost radnoga mjesta, no, Hrvatima (60%) ona je zamjetno važnija nego Europljanima (47%). Hrvatima je na drugome mjestu dobra plaća (30%), dvostruko manje važna od sigurnosti zaposlenja. Niti desetina hrvatskih ispitanika ne polaže pozornost na zanimljivost posla, dok je europskima ona jednako važna koliko i dobra plaća (25%).

4.4 Ljudska prava

4.4.1 Od sljedećih pitanja u vezi s ljudskim pravima, što bi trebali biti glavni prioriteti vanjske politike Europske unije?

	EU	RH
Ukidanje smrtne kazne	14%	8%
Borba protiv mučenja	18%	13%
Prava djece	36%	41%
Prava žena	20%	30%
Borba protiv trgovine ljudima	33%	38%
Gospodarska i društvena prava	33%	46%
Sloboda govora	30%	18%
Sloboda glasila	9%	9%
Borba protiv zatvaranja bez suđenja	8%	8%
Nedostatak pravednog suđenja	10%	13%
Borba protiv rasizma, ksenofobije i diskriminacije	28%	17%
Prava manjina i etničkih skupina	8%	8%
Nešto drugo (spontano)	1%	1%
Ništa (spontano)	1%	0%
Ne zna	4%	4%

Hrvatski ispitanici smatraju da glavni prioritet vanjske politike EU trebaju biti gospodarska i društvena prava (46%). Na drugo mjesto stavljaju prava djece (41%), a na treće borbu protiv trgovine ljudima (38%).

Europski ispitanici glavnim priritetom smatraju prava djece (36%), a drugo i treće mjesto dijele borba protiv trgovine ljudima i gospodarska i društvena prava.

4.4.2 Smatrate li da EU danas čini dovoljno u promicanju i zaštiti ljudskih prava u svijetu?

	EU	RH
Previše	3%	1%

Dovoljno	37%	34%
Nedovoljno	48%	56%
Ne zna	12%	9%

Iznadpolovična većina Hrvata a ispodpolovična Europljana smatra de EU danas ne čini dovoljno na promicanju i zaštiti ljudskih prava u svijetu.

4.4.3 A smatrate li se obaviještenima o djelovanjima koje EU poduzima kako bi zaštitila ljudska prava u svijetu?

	EU	RH
Da	27%	29%
Ne	70%	67%
Ne zna	3%	4%

Velika većina i europskih i hrvatskih ispitanika ne zna, međutim, što EU čini kako bi zaštitila ljudska prava u svijetu.

4.4.4 U kojemu bi dijelu svijeta EU trebala najviše pojačati svoje napore u promicanju i zaštiti ljudskih prava?

	EU	RH
Podsaharska Afrika	18%	18%
Sjeverna Afrika	9%	13%
Srednji Istok i Zaljev	14%	7%
Azija	9%	6%
Središnja i Južna Amerika, Karibi	2%	1%
Sjeverna Amerika	1%	2%
Istočna Europa i kavkaske zemlje	9%	7%
Zapadni Balkan	3%	20%
Negdje drugdje (spontano)	1%	1%
U svim područjima (spontano)	19%	12%
Ni u jednome (spontano)	2%	1%
Ne zna	13%	12%

Hrvatski i europski ispitanici slažu se da jedno od glavnih područja vanjskopolitičkoga djelovanja EU treba biti podsaharska Afrika (18%). I jednima i drugima ona je na drugome mjesto. Hrvati na prvo, očekivano, stavljaju susjedni Zapadni Balkan; ti se područje prosječnome Europljaninu, koji u najvećemu postotku smatra da EU mora posvuda u svijetu jednako djelovati (19%), ne čini vanjskopolitički zanimljivim (3%). Hrvatima je na trećemu mjestu Sjeverna Afrika (13%), a Europljanima Srednji Istok i Zaljev (14%).

4.5 Identitet

4.5.1 Koja su od sljedećih, prema Vašem mišljenju, dva najvažnija počela europskoga identiteta?

	EU	RH
Zajednička povijest	24%	21%
Zemljopis	25%	33%
Demokratske vrijednosti	41%	35%
Visoka razina društvene zaštite	24%	15%
Zajednička kultura	23%	22%
Zajedničko vjersko naslijeđe	8%	10%
Poduzetništvo	11%	24%
Nešto drugo (spontano)	1%	1%
Ništa / Ne postoji europski identitet (spontano)	5%	2%
Ne zna	8%	8%

Demokratske vrijednosti najvažnije su počelo europskoga identiteta za Hrvate (35%), a još više za Europljane (41%). Zemljopis je i jednima i drugima na drugome mjestu, ali je Hrvatima (33%) važniji nego Europljanima (25%). Dok je za hrvatske ispitanike za trećemu mjestu poduzetništvo (24%), europski ga stavljaju tek na šesto (11%), a treće i četvrto im dijele zajednička povijest i visoka razina društvene zaštite (24%), koje su hrvatskima na petome (21%), odnosno na šestome mjestu (15%). Na četvrto

mjesto Hrvati stavljaju zajedničku kulturu (22%), a Europljanima je ona peta (23%). Samo dva posto Hrvata a pet posto Europljana smatra de europski identitet ne postoji.

4.5.2 U kojoj se mjeri osobno smatrate Europljaninom, pripadnikom svoje nacije, stanovnikom svojega područja ili građaninom svijeta?

	Uvelike		Ponešto		Ne baš		Uopće ne		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Europljanin	32%	16%	42%	32%	17%	26%	8%	23%	1%	3%
Pripadnik svoje nacije	77%	87%	17%	11%	3%	1%	2%	1%	1%	0%
Stanovnik svojega područja	68%	82%	23%	15%	6%	2%	2%	1%	1%	0%
Građanin svijeta	30%	40%	34%	36%	23%	16%	11%	7%	2%	1%

Dok se u EU 32 posto ispitanika smatra uvelike Europljanima, u Hrvatskoj je takvih dvostruko manje (16%). Barem donekle Europljanima se smatra 74 posto europskih, a samo 48 posto hrvatskih ispitanika. Uopće se Europljanima ne smatra osam posto europskih, te zamalo trostruko više hrvatskih ispitanika (23%).

Jak osjećaj nacionalne pripadnosti vrlo je izražen u EU (77%), a još više u Hrvatskoj (87%), dok je na obje strane postotak anacionalnih zanemariv.

U Hrvata je jak osjećaj područne pripadnosti (82%) izraženiji nego u Europljana (68%), a obostrano je zanemariv postotak onih koji se područno uopće ne opredjeljuju.

Jak kozmopolitski osjećaj izraženiji je u hrvatskih (40%) nego u europskih ispitanika (30%). Onih koji se uopće ne osjećaju građanima svijeta u EU je više nego u Hrvatskoj (11 : 7%).

5. Europska unija u 2030.

5.1 Očekivanja

5.1.1 Jeste li optimist ili pesimist glede budućnosti EU?

	EU	RH
Optimist	64%	56%
Pesimist	29%	39%
Ne zna	7%	5%

Optimizam glede budućnosti EU prevladava i u EU (64%) i u Hrvatskoj (56%).

Pesimizam je među Hrvatima (39%), međutim, zamjetno izraženiji nego među Europljanima (29%).

5.1.2 Očekujete li da će u Europskoj uniji 2030. godine, u usporedbi s današnjicom, život biti lakši ili teži?

	EU	RH
Lakši	28%	31%
Teži	32%	34%
Jednak	30%	27%
Ne zna	10%	8%

Oni koji očekuju da će u 2030. godini život u EU biti teži nego danas u relativnoj su većini i među europskim (32%) i među Hrvatskim ispitanicima (32%). Da će život tada biti lakši očekuje, međutim, tek malo manje Hrvata (31%), dok su u EU takvi na trećemu mjestu (28%), iza onih koji ne očekuju promjene u težini života (30%).

Potonji su, pak, na trećemu mjestu u Hrvatskoj (27%).

5.1.3 Očekujete li da će se u Europskoj uniji 2030. godine veća važnost pridavati gospodarstvu ili okolišu?

	EU	RH
Gospodarstvu	33%	47%
Okolišu	31%	23%

Oboje će biti jednako važno (spontano)	23%	20%
Neće biti promjene u odnosu na danas (spontano)	5%	4%
Ne zna	8%	8%

Relativna većina i Hrvata (47%) i Europljana, ali znatno manja (33%), očekuje da će se 2030. godine u EU veća važnost pridavati gospodarstvu nego okolišu. Tek malo manje europskih (31%), a znatno manje hrvatskih ispitanika (23%) smatra da će okoliš biti važniji od gospodarstva.

5.1.4 Očekujete li da će se u Europskoj uniji 2030. godine veća važnost pridavati solidarnosti ili individualizmu?

	EU	RH
Solidarnosti	35%	36%
Individualizmu	31%	35%
Oboje će biti jednako važno (spontano)	18%	17%
Neće biti promjene u odnosu na danas (spontano)	6%	4%
Ne zna	10%	8%

Relativna većina i hrvatskih (36%) i europskih ispitanika (35%) smatra da će 2030. godine u EU solidarnost biti izraženija od individualizma. No, tek neznatno manje Hrvata (35%) i malo manje Europljana (31%) misli da će individualizam tada biti važniji od solidarnosti.

5.1.5 Očekujete li da će se u Europskoj uniji 2030. godine veća važnost pridavati poslu ili slobodnome vremenu?

	EU	RH
Poslu	46%	63%
Slobodnome vremenu	19%	16%

Oboje će biti jednako važno (spontano)	23%	13%
Neće biti promjene u odnosu na danas (spontano)	5%	3%
Ne zna	7%	5%

Zamalo dvotrećinska većina Hrvata (63%), a ispodpolovična većina Europljana (47%) očekuje da će se u EU 2030. godine veću važnost pridvati poslu nego slobodnome vremenu.

5.1.6 Očekujete li da će se u Europskoj uniji 2030. godine veća važnost pridavati redu ili slobodi pojedinca?

	EU	RH
Redu	35%	46%
Slobodi pojedinca	30%	27%
Oboje će biti jednako važno (spontano)	21%	17%
Neće biti promjene u odnosu na danas (spontano)	5%	4%
Ne zna	9%	6%

Znatno više Hrvata (47%) nego Europljana (35%) drži da će u EU 2030. godine red biti važniji od osobnih sloboda.

5.1.7 Očekujete li da će u Europskoj uniji 2030. godine ljudi imati više ili manje vremena za obiteljski život?

	EU	RH
Više vremena	31%	19%
Manje vremena	44%	68%
Neće biti promjene u odnosu na danas (spontano)	17%	9%

Ne zna	8%	4%
---------------	----	----

Više od dvije trećine hrvatskih ispitanika (68%), a ispodpolovična većina europskih (44%) misli da će u EU 2030. godine ljudi imati manje vremena za obiteljski život nego danas.

5.1.8 Očekujete li da će u Europskoj uniji 2030. godine biti više ili manje snošljivosti prema etničkim i vjerskim manjinama?

	EU	RH
Više snošljivosti	43%	49%
Manje snošljivosti	31%	33%
Neće biti promjene u odnosu na danas (spontano)	16%	12%
Ne zna	10%	6%

Relativna većina i Hrvata (49%) i Europljana (43%) očekuje u EU u 2030. godini veću snošljivost prema etničkim i vjerskim manjinama.

5.2 Želje

5.2.1 Biste li željeli da se u Europskoj uniji 2030. godine veća važnost pridaje gospodarstvu ili okolišu?

	EU	RH
Gospodarstvu	22%	36%
Okolišu	40%	32%
Jednaka važnost obojemu (spontano)	30%	26%
Jednaka važnost kao danas (spontano)	3%	3%
Ne zna	5%	3%

Dok bi relativna većina Hrvata (36%) željela da se u EU u 2030. godini veću važnost pridaje gospodarstvu nego okolišu, još veća većina Europljana (40%) željela bi da bude obratno.

5.2.2 Biste li željeli da se u Europskoj uniji 2030. godine veća važnost pridaje solidarnosti ili individualizmu?

	EU	RH
Solidarnosti	58%	61%
Individualizmu	13%	16%
Jednaka važnost obojemu (spontano)	21%	17%
Jednaka važnost kao danas (spontano)	3%	2%
Ne zna	5%	4%

Veću važnost solidarnosti nego individualizma u EU u 2030. godini priželjkuje znatna većina i Hrvata (61%) i Europljana (58%).

5.2.3 Biste li željeli da se u Europskoj uniji 2030. godine veća važnost pridaje radu ili slobodnome vremenu?

	EU	RH
Radu	29%	31%
Slobodnome vremenu	33%	42%
Jednaka važnost obojemu (spontano)	32%	23%
Jednaka važnost kao danas (spontano)	3%	2%
Ne zna	3%	2%

Mala relativna većina Europljana (33%), a veća Hrvata (42%) željela bi da u EU u 2030. godini slobodno vrijeme bude važnije od rada.

5.2.4 Biste li željeli da se u Europskoj uniji 2030. godine veća važnost pridaje redu ili slobodi pojedinca?

	EU	RH
Redu	29%	38%
Slobodi pojedinca	35%	38%
Jednaka važnost obojemu (spontano)	28%	20%
Jednaka važnost kao danas (spontano)	3%	2%
Ne zna	5%	2%

Hrvati su podijeljeni oko želje da se u EU u 2030. godini veću važnost pridaje redu, odnosno osobnim slobodama (po 38%), dok su u EU u relativnoj većini oni kojima su osobne slobode važnije (35%).

5.2.5 Biste li željeli da se u Europskoj uniji 2030. godine ima više ili manje vremena za obiteljski život?

	EU	RH
Više vremena	78%	86%
Manje vremena	7%	9%
Jednako vremena kao danas (spontano)	11%	3%
Ne zna	4%	2%

Ogromna većina hrvatskih ispitanika (86%) i tek nešto manja većina europskih (78%) željela bi u EU u 2030. godini imati više vremena za obiteljski život no što ga ima danas.

5.2.5 Biste li željeli da društvo u Europskoj uniji 2030. godine bude snošljivije ili manje snošljivo prema etničkim i vjerskim manjinama?

	EU	RH
Snošljivije	73%	76%
Manje snošljivo	10%	10%
Jednako snošljivo kao	12%	9%

danas (spontano)		
Ne zna	5%	5%

Oko tri četvrtine i Hrvata (76%) i Europljana (73%) želi da društvo u EU u 2030. godini bude snošljivije prema etničkim i vjerskim manjinama no što je to danas.

5.3 Predviđanja

5.3.1 Vjerujete li da će u 2030. godini Europska unija...

	Da		Ne		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Biti gospodarska sila drugog reda	33%	45%	47%	38%	20%	17%
Imati u euru jaču valutu od američkog dolara	56%	52%	25%	31%	19%	17%
Biti vodeća diplomatska sila u svijetu	56%	41%	26%	42%	18%	17%
Sezati preko granica europskog kontinenta	45%	38%	37%	45%	20%	17%

Većina Europljana misli da EU u 2030. godini neće biti drugorazredna gospodarska sila, ali da će sezati preko granica europskoga kontinenta i biti vodeća diplomatska sila u svijetu, dok većina Hrvata misli suprotno. Iznadpolovična većina i Hrvata i Europljana vjeruje, međutim, da će euro tada biti jača valuta od američkoga dolara.

5.3.2 Koje predviđate da će biti dvije najvažnije teškoće s kojima će se u 2030. suočavati vaša zemlja?

	EU	RH
Zločin	18%	32%
Gospodarsko stanje	23%	35%
Rast cijena/inflacija	12%	15%
Porezi	6%	4%

Nezaposlenost	20%	24%
Terorizam	9%	9%
Obrana/vanjski poslovi	4%	4%
Stanovanje	6%	5%
Useljavanje	13%	7%
Zdravstveni sustav	15%	7%
Obrazovni sustav	5%	2%
Mirovine	17%	10%
Zaštita okoliša	16%	10%
Energetika	11%	13%
Nešto drugo (spontano)	0%	1%
Ništa (spontano)	0%	0%
Ne zna	8%	7%

Hrvatski ispitanici smatraju da će gospodarsko stanje (35%) i zločin (32%) u 2030. godini biti dvije teškoće koje će najviše mučiti Hrvatsku. Europski ispitanici smatraju da će glavne teškoće njihovih zemalja tada biti gospodarsko stanje (23%) i nezaposlenost (20%). Nezaposlenost je Hrvatima na trećemu mjestu (24%), na koje Europljani stavljaju zločin (18%).

6. Društvo

6.1 Useljavanje

6.1.1 Slažete li se sa sljedećim tvrdnjama o useljavanju?

	Uglavnom se slaže		Uglavnom se ne slaže		Ovisi (spontano)		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Ljudi iz drugih etničkih skupina obogaćuju kulturni život naše zemlje	54%	53%	30%	32%	12%	12%	4%	3%
Prisutnost ljudi iz drugih etničkih skupina uzrok je nesigurnosti	45%	31%	37%	54%	14%	11%	4%	4%
Prisutnost ljudi iz drugih etničkih skupina povećava nezaposlenost u našoj zemlji	49%	42%	36%	46%	11%	9%	4%	3%
Useljenici su potrebni određenim sektorima našeg gospodarstva	48%	38%	37%	49%	11%	9%	4%	4%
Dolazak useljenika može biti učinkovit u rješavanju teškoća starenja stanovništva u Europi	35%	35%	45%	47%	11%	10%	9%	8%
Useljenici mogu imati važnu ulogu u	50%	46%	30%	36%	12%	11%	8%	7%

razvijanju boljeg razumijevanja i veće snošljivosti prema ostatku svijeta								
Useljenici više pridonose porezima nego što ostvaruju koristi od zdravstvene i društvene skrbi	22%	34%	51%	40%	11%	12%	16%	14%

Približno jednaka iznadpolovična većina i hrvatskih (53%) i europskih (54%) ispitanika slaže se da useljenici iz drugih etničkih skupina obogaćuju kulturni život zemlje. Dok ispodpolovična većina Europljana (45%) smatra da su takvi useljenici uzrok nesigurnosti, iznadpolovična većina Hrvata (54%) ne misli tako.

Ispodpolovična većina Europljana (49%) drži da takvi useljenici povećavaju nezaposlenost u njihovim zemljama, a malo manja većina Hrvata (46%) ne slaže se s takvim mišljenjem.

Neophodnost useljenika za neke gospodarske sektore vidi većina od 48 posto europskih ispitanika, dok je većinskih 49 posto Hrvata ne vidi.

Da se useljavanjem može suprotstaviti starenju stanovništva ne misli većina ni Hrvata (47%) ni Europljana (45%). Većina i europskih (50%) i hrvatskih ispitanika slaže se da useljenici mogu pomoći u boljem razumijevanju i većoj snošljivosti prema ostatku svijeta. Oni koji ne misle da useljenici državnome proračunu više pridonose porezima no što se iz njega troši na njihovu zdravstvenu i društvenu skrb u iznadpolovičnoj su većini u EU (51%), a u ispodpolovičnoj u Hrvatskoj (40%).

6.2 Društvena skrb

6.2.1 Kakav je po vašemu mišljenju domaći sustav društvene skrbi?

	Da		Ne		Ni da ni ne (spontano)		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Osigurava dovoljno široku pokrivenost	48%	19%	42%	65%	5%	11%	5%	5%
Mogao bi poslužiti kao uzor za druge zemlje	46%	12%	49%	69%	6%	12%	8%	7%
Preskup je za naše društvo	54%	54%	29%	19%	7%	9%	10%	8%

Onih koji misle da sustav društvene skrbi u njihovim zemljama osigurava dovoljno široku pokrivenost među europskim je ispitanicima nešto više (48%) nego što je onih koji misle suprotno (42%). U Hrvatskoj, međutim, zamalo dvije trećine ispitanika (65%) nije zadovoljno širinom pokrivenosti društvenom skrbi.

Da bi domaći sustav društvene skrbi mogao poslužiti kao uzor drugim zemljama misli 46 posto Europljana, a samo 12 posto Hrvata. Većina od 49 posto Europljana a čak 69 posto Hrvata ne misli tako.

Jednaka većina od 54 posto i hrvatskih i europskih ispitanika smatra da je domaći sustav društvene skrbi preskup za društvo njihovih zemalja.

6.2.2 A kakav domaći sustav društvene skrbi predviđate u 2030. godini?

	Vjerojatno da		Vjerojatno ne		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH
Osiguravat će dovoljno široku	36%	39%	46%	45%	18%	16%

pokrivenost						
Bit će preskup za naše društvo	57%	60%	23%	25%	20%	15%

Da će u 2030. godini domaći sustav društvene skrbi biti preskup za društva njihovih zemalja smatra još veća većina od 57 posto Europljana a čak 60 posto Hrvata. Ispodpolovična većina od 46 posto europskih i 45 posto hrvatskih ispitanika smatra da on ni tada neće osiguravati dovoljno široku pokrivenost.

6.3 Mirovine

6.3.1 Jeste li sigurni u budućnost vaše mirovine?

	EU	RH
Siguran	39%	38%
Nije siguran	57%	56%
Ne zna	4%	6%

U sigurnu budućnost svojih mirovina nisu uvjereni ni Hrvati (56%), ni Europljani (57%), u podjednaku većinskome postotku.

6.3.2 Koja vam se mogućnost financiranja mirovinskoga sustava čini najprihvatljivijom?

	EU	RH
Duži radni staž	21%	17%
Isti staž i veća izdvajanja	30%	34%
Isti staž i manja mirovina	12%	9%
Kombinacija svega troga (spontano)	16%	15%
Ništa od toga (spontano)	14%	16%
Ne zna	7%	9%

Hrvatskih ispitanika koji bi mirovinski sustav financirali većim izdvajanjima uz jednako dug radni staž dvostruko je više (34%) od onih koji bi odabrali dulji radni staž (17%). I među europskim ispitanicima prvi su u većini (30%), ali je u EU četiri posto više onih koji bi radije dulje radili (21%) nego u Hrvatskoj.

6.4 Zapošljavanje

6.4.1 Slažete li se sa sljedećim tvrdnjama?

	Slaže se		Ne slaže se		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH
U našoj je zemlji teško naći dobro radno mjesto čak i s visokim kvalifikacijama	80%	92%	17%	7%	3%	1%
Potrebno je svakih nekoliko godina mijenjati radno mjesto da se ostane zaposlenim	45%	62%	47%	34%	8%	4%

Velika većina europskih ispitanika (80%) i ogromna većina hrvatskih (92%) smatra da je dobra radna mjesta u njihovim zemljama teško naći neovisno o razini kvalificiranosti tražitelja. Dok znatna većina Hrvata (62%) smatra da se ne može ostati zaposlenim ako se svakih nekoliko godina ne promijeni radno mjesto, ispodpolovična većina Europljana (47%) ne misli tako.

6.4.2 A kakvo stanje očekujete da će biti u 2030. godini?

	Slaže se		Ne slaže se		Ne zna	
	EU	RH	EU	RH	EU	RH
U našoj će zemlji biti teško naći	54%	67%	27%	21%	19%	12%

dobro radno mjesto čak i s visokim kvalifikacijama						
Trebat će svakih nekoliko godina mijenjati radno mjesto da se ostane zaposlenim	42%	51%	36%	33%	22%	16%

Hrvati i Europljani tek su nešto manji pesimisti oko mogućnosti nalaženja dobrog radnog mjesta u svojoj zemlji 2030. godine. Da će se tada svakih nekoliko godina morati mijenjati radno mjesto ne bi li se ostalo zaposlenim smatra relativna većina Europljana (42%) i iznadpolovična većina Hrvata (51%).

7. Profili

7.1 Političko opredjeljenje

Kamo se smještate prema političkom opredjeljenju na ljestvici slijeva nadesno?

(U zagradama su postotci iz proljetnoga istraživanja)

	EU	RH
Nalijevo	24% (27%)	26% (26%)
U središte	34% (33%)	28% (30%)
Nadesno	21% (21%)	19% (17%)
Odbija odgovoriti	10% (9%)	12% (10%)
Ne zna	11% (10%)	15% (17%)

Hrvata koji se politički svrstavaju nalijevo jednako je koliko i lanjske jeseni (26%), a četiri postotna boda više nego lanjskoga proljeća. Dva se boda hrvatskih ispitanika

više no lanjske jeseni sada smiješta nadesno (19%), što je tri boda manje nego lanjskoga proljeća. Onih koji se opredjeljuju za političko središte i dalje je najviše (28%), iako dva boda manje nego lanjske jeseni, a četiri manje nego lanjskoga proljeća. Broj onih koji odbijaju odgovoriti na ovo pitanje u Hrvatskoj raste, dok se smanjuje broj onih koji ne znaju na koju bi stranu.

U EU je ljevičara (24%) sada tri boda manje nego lanjske jeseni, a četiri manje nego lanjskoga proljeća. Postotak desničara (21%) nije se promijenio od prethodnoga istraživanja, a bod ih je manje nego lanjskoga proljeća. Bod je više nego lanjske jeseni onih koji se vide u političkome središtu (34%), a tri boda više no lanjskoga proljeća.

7.2 Posjedovanje dobara

Koja od sljedećih dobara posjedujete?

(U zagradama su postotci iz proljetnoga istraživanja)

	EU	RH
Fiksni telefon	72% (72%)	86% (85%)
Mobilni telefon	85% (84%)	82% (79%)
Televizor	98% (98%)	98% (98%)
DVD-plejer	74% (73%)	70% (66%)
CD-plejer	67% (64%)	54% (53%)
Računalo	67% (64%)	57% (51%)
Pristup internetu od kuće	60% (55%)	51% (41%)
Automobil	72% (72%)	70% (69%)
Stan ili kuću koji su otplaćeni	43% (44%)	73% (77%)
Stan ili kuću koji se još otplaćuju	25% (26%)	12% (11%)
Ništa od toga (spontano)	0% (0%)	0% (0%)
Ne zna	1% (1%)	1% (1%)

Nakon ranijega smanjivanja postotka hrvatskih vlasnika fiksne telefonske linije, u

posljednja se dva istraživanja ponovno bilježi njegov rast (86%), vjerojatno zbog toga što je u Hrvatskoj ADSL pristup internetu znatno jeftiniji od mobilnoga. U EU broj vlasnika fiksnoga telefona stagnira (72%). Tri je boda više hrvatskih vlasnika mobitela (82%) nego lanjske jeseni, pa se Hrvatska po tome približila europskome prosjeku (85%).

Postotak vlasnika DVD-plejera i među hrvatskim ispitanicima (70%) i među europskima (74%) nastavlja rasti, a ponovno raste i postotak vlasnika CD-plejera, kako u Hrvatskoj (54%), tako i u EU (67%), nakon što se u prethodna dva istraživanja bio smanjivao. Broj vlasnika televizora već dulje stagnira u Hrvata u jednakome postotku kao u Europljana (98%).

Dok je vlasnika računala u EU sada tri boda više nego lanjske jeseni (67%), u Hrvatskoj ih je šest bodova više (57%), ali još znatno ispod europskoga prosjeka. Broj korisnika interneta s pristupom od kuće porastao je istovremeno u Hrvatskoj za 10 bodova (51%), a u EU za pet (60%).

Svakodnevno internet od kuće koristi 26 posto Hrvata a 37 posto Europljana, dok 43 posto Hrvata a 23 posto Europljana to nikada ne čini. Na poslu internet svakodnevno koristi samo 12 posto Hrvata a 18 posto Europljana, dok to nikada ne čini 66 posto Hrvata a 51 posto Europljana.

Dok u EU broj vlasnika automobila stagnira (72%), u Hrvatskoj je porastao za bod (70%), no, to je i dalje četiri boda manje nego prije godinu i pol.

U Hrvatskoj se broj vlasnika otplaćenoga stambenoga prostora smanjio u proteklih pola godine za četiri boda, na 73 posto, a u EU za bod, na 43 posto. Bod je više sada Hrvata koji svoj dom još otplaćuju (12%), dok je u EU takvih sada bod manje nego lanjske jeseni (25%).

Trajna znatna razlika u broju vlasnika stambenoga prostora između prosječnih Europljana i Hrvata ukazuje kako na veću navezanost Hrvata na dom, tako i na nerazvijeno tržište najamnih stanova u Hrvatskoj, što oboje ishodi manjom pokretljivošću radne snage.

8. Zaključak

Nakon što se popularnost Europske unije lanjske jeseni bila u Hrvatskoj uvelike smanjila, sada je ponovno nešto porasla, na račun neutralnih. Pozitivno na EU gleda 28 posto hrvatskih ispitanika, a članstvo svoje zemlje u EU dobrim ih smatra 24 posto, ali porastao je i broj onih koji na EU gledaju negativno (30%), odnosno onih koji smatraju da članstvo za Hrvatsku ne bi bilo dobro (39%). Dok na porast nepopularnosti EU svakako utječe činjenica da slovenska blokada hrvatskoga pristupnoga postupka traje, istovremeni porast popularnosti EU može se najvjerojatnije pripisati činjenici da članice EU, posebice one koje su u eurozoni, manje bolno prolaze kroz trenutačnu gospodarsku krizu. Na potonje ukazuje i podatak da ponovno raste broj onih koji od članstva u EU očekuju dobrobit za Hrvatsku (37%) i znatno ih je više od onih koji se o EU pozitivno izražavaju, te da čak 63 posto Hrvata podupire Europsku monetarnu uniju, odnosno zajedničku valutu euro.

Da su Hrvati, unatoč niskoj razini popularnosti koju EU među njima trenutačno uživa, zapravo zagovornici europske integracije pokazuju njihove želje da se o većini pitanja odlučuje zajednički, na razini EU. No, iako je u Hrvatskoj potpora zajedničkome odlučivanju velika, ona je ipak manja od one unutar EU. Vrlo je vjerojatno da će, nastavi li se odugovlačiti sa završetkom hrvatskoga pristupnoga postupka, euroskepticizam u Hrvatskoj sve više jačati.

STANDARD EUROBAROMETER 71.3 TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between the 12th of June and the 6th of July 2009, TNS Opinion & Social, a consortium created between Taylor Nelson Sofres and EOS Gallup Europe, carried out wave 71.3 of the EUROBAROMETER, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General for Communication, "Research and Political Analysis".

The STANDARD EUROBAROMETER 71.3 covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, resident in each of the Member States and aged 15 years and over. The STANDARD EUROBAROMETER 71.3 has also been conducted in the three candidate countries (Croatia, Turkey and the Former Yugoslav Republic of Macedonia) and in the Turkish Cypriot Community. In these countries, the survey covers the national population of citizens and the population of citizens of all the European Union Member States that are residents in these countries and have a sufficient command of the national languages to answer the questionnaire. The basic sample design applied in all states is a multi-stage, random (probability) one. In each country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

In order to do so, the sampling points were drawn systematically from each of the «administrative regional units», after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the countries surveyed according to the EUROSTAT NUTS II (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses (every Nth address) were selected by standard «random route» procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random (following the «closest birthday rule»). All interviews were conducted face-to-face in people's homes and in the appropriate national language. As far as the data capture is concerned, CAPI (Computer Assisted Personal Interview) was used in those countries where this technique was available.

BREVIATIONS	COUNTRIES	INSTITUTES	N°	FIELDWORK		POPULATION
			INTERVIEWS	DATES		15+
BE	Belgium	TNS Dimarso	983	15/06/2009	07/07/2009	8.786.805
BG	Bulgaria	TNS BBSS	1.023	12/06/2009	22/06/2009	6.647.375
CZ	Czech Rep.	TNS Aisa	1.094	13/06/2009	26/06/2009	8.571.710
DK	Denmark	TNS Gallup DK	1.012	12/06/2009	02/07/2009	4.432.931
DE	Germany	TNS Infratest	1.521	17/06/2009	03/07/2009	64.546.096
EE	Estonia	Emor	1.006	17/06/2009	02/07/2009	887.094
EL	Greece	TNS ICAP	1.000	12/06/2009	02/07/2009	8.691.304
ES	Spain	TNS Demoscopia	1.002	16/06/2009	03/07/2009	38.536.844
FR	France	TNS Sofres	1.038	06/06/2009	31/06/2009	46.425.653
IE	Ireland	TNS MRBI	1.000	12/06/2009	30/06/2009	3.375.399
IT	Italy	TNS Infratest	1.036	13/06/2009	01/07/2009	48.892.559
CY	Rep. of Cyprus	Synovate	505	12/06/2009	30/06/2009	638.900
	Turkish Cypriot					
CY(tcc)	Comm.	KADEM	500	16/06/2009	06/07/2009	143.226
LV	Latvia	TNS Latvia	1.008	12/06/2009	30/06/2009	1.444.884
		TNS Gallup				
LT	Lithuania	Lithuania	1.016	12/06/2009	25/06/2009	2.846.756
LU	Luxembourg	TNS ILReS	530	17/06/2009	06/07/2009	388.914
HU	Hungary	TNS Hungary	1.004	13/06/2009	01/07/2009	8.320.614
MT	Malta	MISCO	500	12/06/2009	29/06/2009	335.476
NL	Netherlands	TNS NIPO	1.000	12/06/2009	03/07/2009	13.017.690
		Österreichisches				
AT	Austria	Gallup-Institut	1.015	12/06/2009	03/07/2009	7.004.205
PL	Poland	TNS OBOP	1.000	18/06/2009	02/07/2009	32.155.805
PT	Portugal	TNS EUROTESTE	1.010	16/06/2009	03/07/2009	8.080.915
RO	Romania	TNS CSOP	1.012	12/06/2009	23/06/2009	18.246.731
SI	Slovenia	RM PLUS	1.012	12/06/2009	28/06/2009	1.729.298
SK	Slovakia	TNS AISA SK	1.065	13/06/2009	30/06/2009	4.316.438
FI	Finland	TNS Gallup Oy	1.012	16/06/2009	06/07/2009	4.353.495
SE	Sweden	TNS GALLUP	1.068	14/06/2009	03/07/2009	7.562.263
JK	United Kingdom	TNS UK	1.352	12/06/2009	28/06/2009	50.519.877
HR	Croatia	Puls	1.000	15/06/2009	30/06/2009	3.734.300
TR	Turkey	TNS PIAR	1.005	12/06/2009	26/06/2009	47.583.830
	Former					
	Yugoslav Rep.					
MK	of Macedonia	TNS Brima	1.008	12/06/2009	21/06/2009	1.648.012

For each country a comparison between the sample and the universe was carried out. The Universe description was derived from Eurostat population data or from national statistics offices. For all countries surveyed, a national weighting procedure, using marginal and intercellular weighting, was carried out based on this Universe description. In all countries, gender, age, region and size of locality were introduced in the iteration procedure. For international weighting (i.e. EU averages), TNS Opinion & Social applies the official population figures as provided by EUROSTAT or national statistic offices. The total population figures for input in this post-weighting procedure are listed above.

Readers are reminded that survey results are estimations, the accuracy of which, everything being equal, rests upon the sample size and upon the observed percentage. With samples of about 1,000 interviews, the real percentages vary within the following confidence limits:

Observed percentages	10% or 90%	20% or 80%	30% or 70%	40% or 60%	50%
Confidence limits	± 1.9 points	± 2.5 points	± 2.7 points	± 3.0 points	± 3.1 points